

RÚSDREKKASÓLA LANDSINS

Ársfrágreiðing

2011

Innihaldsyvirlit

1. Inngangur	3
2. Deildirnar	4
2.1 Tórshavn.....	4
2.2 Klaksvík.....	4
2.3 Drelnes	4
2.4 Miðvágur	4
2.5 Skálavík.....	4
2.6 Saltangará	4
2.7 Hjalli	5
2.8 Fyrisitingin	5
3. Búskapur	6
3.1 Sølugongdin gjøgnum árið	6
3.2 Rakstraravlopskravið.....	6
3.3 Skipanin við avlopi til landskassan	7
4. Rúsdrekkasølan – hagtøl	9
4.1 Umsetningurin, býttur út á deildir	9
4.2 Sølutøl	9
4.3 Vørusløg, sum selja mest	11
5. Fløskumóttøkuskipanin.....	12
6. Norðurlandskt samstarv.....	15
6.1 Norðurlandskir stjórafundir	15
6.2 Borealis samstarvið	15
6.3 Samstarv um samfelagsábyrgd (CSR).....	15
7. Ársroknskapur fyri 2011.....	16
Rakstrarroknskapur.....	16
Fíggjarstøða.....	17

1. Inngangur

Rúsdrekkasøla Landsins er stovnur undir Føroya landsstýri. Rúsdrekkasølan virkar sambært løgtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 við seinni broytingum og ásetingum í kunngerð nr. 144 frá 20. oktober 1992 við seinni broytingum.

Rúsdrekkasølan hevur til endamáls at innflyta og selja rúsdrekka. Rúsdrekkasølan hevur einkarrætt til innflutning av rúsdrekka og við ávísum avmarkingum og undantøkum eisini einkarrætt til sølu av rúsdrekka. Stovnurin skal í so stóran mun, sum gjørligt, rekast út frá handilsligum sjónarmiðum, tó við neyðugum atliti til heilsulig sjónarmið.

Rúsdrekkasølan hevur seks handlar kring landið: Í Tórshavn, Klaksvík, Saltangará, Miðvági, Skálavík og á Drelnesi. Handlarnir virka eisini sum fløskumóttøkur. Harumframt er ein høvuðsgoymsla í hølum á Hjalla í Hoyvík. Fyrisitingin húsast í Tórshavn. Øll hølini eru leigumál.

Rúsdrekkasøla Landsins hevur umleið 30 fólk í føstum starvi. Harafturat eru upp til 30 tímalønt í starvi.

Í hesi ársfrágreiðing verður tikið samanum árið 2011. Komið verður inn á gongdina í søluni, fíggarlig viðurskifti og annað, sum hevur merkt árið og raksturin í 2011.

Tórshavn, tann 10. juli 2012

Allan T. Skaalum
stjóri

2. Deildirnar

Í hesum partinum verður greitt frá deildunum hjá Rúsdrekkasøluni. Talan er um stuttar lýsingar, men har tað hava verið broytingar, verður gjørt meira burturúr.

2.1 Tórshavn

Eftir at handilin í Tórshavn á heysti 2009 flutti í hølir í Miðlon, hevur støðugt verið arbeitt við at betra høluni til tess at gera tey enn meira kunda- og arbeidsvinarlig.

Tá Miðlon á sumri 2011 skifti eigara, hevði hetta ta broyting við sær, at leigumálið varð víðkað. Leigumálið er í dag uppá 495 fermetrar. Hetta gevur møguleikar fyri betringum í handlinum – bæði fyri kundar og starvsfólk. Umbygging og umskipan verður gjørd í samstarvi við útleigarán í 2012.

Fløskumóttøkan er í øðrum leigumálið í bygninginum, har Elding nú heldur til.

Í handilinum eru sjev fólk í føstum starvi, svarandi til 6,2 ársverk. Harumframt eru 5-8 avloysarar.

2.2 Klaksvík

Handilin í Klaksvík húsast í Bøgøtu 38 og er í somu hølum, sum tá handilin lat upp í 1992.

Tá høluni í Tórshavn eru liðugt umbyggt, er ætlanin at fara undir at gera høluni hjá deildini í Klaksvík meira tíðarhóskandi. Fyri at kunna gera hetta, verður leigusáttmálin endurskoðaður og umbyggingar verða gjørdar í hølunum.

Í handilinum eru trý fólk í føstum starvi, svarandi til 2 ársverk. Harumframt er ein avloysari.

2.3 Drelnes

Á Drelnesi eru høluni í góðum standi og støddin hóskar væl í mun til søluna. Høluni vórðu umbygd og víðkað í 2003.

Í handilinum eru trý fólk í føstum starvi, svarandi til 1,8 ársverk. Harumframt er ein avloysari.

2.4 Miðvágur

Handilin í Miðvági varð umbygdur og nútímansgjørdur á vári í 2011 og sum einasti handil hjá okkum er eitt ølrúm í handlinum, har ølið stendur kalt og rúmligt. Handilin hevur nú tað snið, sum fylgir nýggja handilskonseptinum hjá Rúsdrekkasøluni. Ætlanin er at allir handlarnir við tíðini skulu innrættast eftir hesum konsepti.

Í handilinum eru tvey fólk í føstum starvi, svarandi til 1,5 ársverk. Harumframt eru trýggir avloysarar.

2.5 Skálavík

Handilin húsast á 1. hædd í sama bygningi, sum byrjað varð í á fyrsta sinni í 1992.

Í handilinum eru tvey fólk í føstum starvi, svarandi til 1 ársverk. Harumframt er ein avloysari.

2.6 Saltangará

Høluni í Saltangará eru í einum bygningi frá 2006. Handilin er gjørdur eftir nýggja handilskonseptinum hjá Rúsdrekkasøluni. Handilin er tíðarhóskandi og lýkur øll tey krøv, sum verða sett til eina nýmótans rúsdrekkasølu.

Í handilinum eru trý fólk í føstum starvi, svarandi til 2,4 ársverk. Harumframt eru trýggir avloysarar.

2.7 Hjalli

Høvuðsgoymslan heldur til í leigaðum hølum uppi á Hjalla og hevur verið í hesum hølum síðani 2001. Hølini eru rúmlig og hóska til tørvin, sum Rúsdrékkasølan hevur til eina høvuðsgoymslu.

Á høvuðsgoymsluni eru trý fólk í føstum starvi fulla tíð. Harumframt er ein avloysari.

2.8 Fyrisitingin

Í juni 2011 flutti fyrisitingin í nýggj høli á Skálatrøð 14.

Í Fyrisitingini eru átta fólk í føstum starvi.

3. Búskapur

Seinastu fimm árin er umsetningurinn hjá Rúsdrekkasøluni hækkaður ár um ár. Men í 2011 var eitt fall í söluni. Í 2011 var umsetningurinn minni enn bæði í 2009 og 2010. Í mun til 2010 var talan um eina minking í söluni uppá umleið 3 mió. kr., frá 120,7 mió. kr. í 2010 til 117,7 mió. kr. í 2011, svarandi til 2,55%.

Umsetningurinn fyri seinastu árin sær soleiðis út:

(1.000 kr.)	2011	2010	2009	2008	2007
Umsetningur	117.659	120.743	117.799	116.844	114.550

Talva 3.1: Árligi umsetningurinn, 2007-2011

3.1 Sølugongdin gjøgnum árið

Sølan er rættuliga skiftandi gjøgnum árið. Januar og februar eru vanligu mánaðir við lítlari sølu. Um summarið er vanligu meira søla, og somuleiðis fram móti ársskiftinum.

Í 2011 var gongdin í söluni í januar, februar, mai, juli, oktober og november lakari enn væntað. Apríl, september og desember høvdu hægri sølu, meðan hinir mánaðarnir vóru á leið, sum væntað.

(1.000 kr.)	2011	2010	2009	2008	2007
Januar	6.086	6.290	6.577	6.951	6.250
Februar	7.405	7.777	8.181	8.306	7.344
Mars	8.954	10.435	8.061	8.667	8.709
Apríl	9.436	7.560	9.397	8.484	8.056
Mai	9.823	9.958	10.054	10.131	9.711
Juni	10.400	10.536	9.942	9.599	9.451
Juli	14.402	15.957	15.243	13.360	13.352
August	8.543	8.541	8.173	8.485	9.360
September	9.010	8.480	7.625	8.065	7.889
Oktober	8.842	9.460	8.995	9.510	8.932
November	8.623	10.681	8.713	8.766	10.307
Desember	16.134	15.068	16.839	16.522	15.190
Íalt	117.659	120.743	117.799	116.844	114.550

Talva 3.2: Umsetningurinn fyri hvønn mánað, 2007-2011

3.2 Rakstraravlopskravið

Í 2010 var kravið til avlop av rakstrinum hækkað við útvíð 50%, frá at vera góðar 11,8 mió. kr. til at vera góðar 16,8 mió. kr. Hetta hevur ført til príshækkingar á vørunum og rationaliseringar til tess at minka um útreiðslurnar, har tað ber til – m.a. til viðlíkahald og útskipting av útbúnaði - umframt at sera neyvt eftirlit er við øllum útreiðslupostum.

Ein niðurgongd í umsetninginum hjá Rúsdrekkasøluni kann vera ábending um, at rúsdrekkanytslan í Føroyum er minkað. Talan kann tó eisini vera, at sølan er flutt, og at t.d. meira av øli verður selt av útsølustøðunum hjá føroysku bryggjaríunum, at meira er selt tax-free o.s.fr.

Í 2011 fall umsetningurinn við góðum 3 mió. kr. í mun til árið frammanundan. Hetta merkti, at tað í árinum var neyðugt at skerja rakstrarútreiðslurnar. Hóast sølan fall við 3 mió. kr., eydnaðist tað næstan at røkka avlopskravinum, sum varð ásett í løgtingsins fíggjarlóg fyri 2011. Kravið var kr. 16.848.000 aftaná rakstrarútreiðslur og útreiðslur til høli. Tá árið varð gjørt upp, gjørdist avlopið kr. 16.308.150, tvs. ein munur uppá 540 tús. kr.

Niðanfyrri er í talvu 3.3 eitt yvirlit yvir rakstraravlopin hjá Rúsdrekkasølu Landsins árinum 2007-2011.

(1.000 kr.)	2011	2010	2009	2008	2007
Avlopskrav	16.848	16.848	11.848	11.848	10.648
Avlop	16.308	16.505	11.731	11.733	10.639

Talva 3.3: Avlop frá rakstrinum, 2007-2011

At avlopskravið varð hækkað so nógv í 2010 viðfórði, at fleiri umskipanir vórðu gjørdar, bæði viðvíkjandi prísásetanini og í raðfestingunum innanhýsis. Førlíkamenningin varð avmarkað og væl minni er brúkt til íløgur og viðlíkahald, enn í tíðini undan hækkaða avlopskravinum.

Við óbroyttum inntøkum er vandi fyri at hækkaða avlopskravið fær óhepna ávirkan á tænaustøðið og trivnaðin. Neyðugt er at gera íløgur í t.d. KT og fløskumóttøkur, og at uppraðfesta førlíkamenningina aftur – bæði vanligu starvsfólka menningina og teirri, sum er rættað móti vørukunnleika/-ráðgeving - umframt at tað fer at gerast alt truplari at liva upp til ásetta avlopskravið.

3.3 Skipanin við avlopi til landskassan

Soleiðis sum skipanin er lögð til rættis í dag, verður ein árlig upphædd ásett á løgtingsins fíggarlóg, sum Rúsdrekkasølan skal lata landskassanum, tá árið er gjørt upp. Fyri 2011 var upphæddin kr. 16.848.000 kr., sum var óbroytt í mun til árið frammanundan.

Avlopskravið er ásett sum ein fóst upphædd, uttan at vera tengd at umsetninginum ella hvussu rakstur ella íløgur hildnast í árinum.

Fyri at røkka einum meira avbalanseraðum endamáli, har tað bæði snýr seg um, at landskassin fær avlop av rakstrinum hjá Rúsdrekkasøluni, og at reka fyrirkoma út frá handilsligum sjónarmiðum, har rúm verður fyri at viðlíkahalda og at menna fyrirkoma, kann skipanin við avlopi til landskassan broytast.

Niðanfyrri eru tvey uppskot sett upp fyri, hvussu skipanin við avlopskravi kann broytast. Um gingið verður út frá, at einkarsølan verður mett sum skilabesti háttur at skipa søluna av rúsdrekka út frá, má ansast eftir, at fyrirkoma ikki verður so hart kroyst, at tað fer at vera eitt fólksligt ynski um at umskipa einkarsøluna til fría sølu, eins og t.d. er í Danmark. Hini norðurlondini hava ta áskoðan, at rúsdrekkanytlan verður best stýrd, um sølan er skipað sum einkarsøla.

a) Seta avlopskravið í mun til umsetningin:

Eitt av endamállum í lógini um innflutning og sølu av rúsdrekka er at avmarka rúsdrekkanytlan og minka sum mest um árinini, sum ovurnýtsla av rúsdrekka hevur við sær. Rúsdrekkasølan skal taka neyðug atlit til hesi heilsuligu sjónarmið, tá raksturin eftir handilsligum sjónarmiðum verður lagdur til rættis. Í hesum endamállum er ein innbygd tvístøða í mun til kravið um rakstraravlop:

- Ein avmarking í rúsdrekkasøluni vil viðføra minni inntøkur og vil gera tað alt meira trupult at røkka avlopskravinum.
- Ein meirsøla ger tað lættari at røkka avlopskravinum, men vil ikki vera í samsvari við politiska ynski um at avmarka rúsdrekkanytlan.

Fyri at koma burtur úr hesi tvístøðu kann avlopskravið setast í mun til søluna, ella beinleiðis setast sum eitt serligt avgjald, eins og onnur avgjald, sum eru álögð innflutningi av rúsdrekka. So kundi

vinningurin á søluni verið settur í mun til, hvat tað kostar at reka Rúsdrekkasølu Landsins. Rúsdrekkasølan vildi verið stovnur undir landinum, og eitthvørt avlop vildi verið landskassans ogn.

b) Gera Rúsdrekkasølu Landsins til alment partafelag:

Við at gera Rúsdrekkasøluna til alment partafelag vildi landskassin fingið avlop sum vinningsbýti í mun til árliga vinningin. Sum partafelag vildi Rúsdrekkasølan havt móguleika at gera meira langsiktaðar ætlanir og iløgur, sum skuldu gjørt raksturin meira rationellan, enn í dag.

Endamálsorðingarnar kundu verið tær somu fyri partafelagið sum stovnin, so í mun til tað, nýtist ikki at vera ein andsøgn millum at reka fyrirkøna sum alment partafelag og sum stovn.

Játtanarskipanin hóskar ikki til handilsligt virksemi. Við at reka handilsliga virksemið hjá Rúsdrekkasøluni í einum partafelagi, høvdu treytirnar fyri virkseminum hóskað betur við tann háttin, sum Rúsdrekkasølan er skipað eftir.

4. Rúsdrekkasølan – hagtøl

Í hesum parti verða nøkur hagtøl og vísutøl sett upp fyri søluna í 2011, og samanborðin við nøkur undanfarin ár. Viðmerkingar verða eisini gjørdar til einstøku talvurnar.

4.1 Umsetningurin, býttur út á deildir

(1.000 kr.)	2011	2010	2009	2008	2007
Tórshavn	55.117	56.276	53.814	53.881	51.919
Klaksvík	10.969	10.918	9.753	9.827	9.688
Drelnes	9.091	9.474	9.298	9.748	9.366
Miðvágur	6.693	6.867	6.069	6.145	5.798
Skálavík	2.292	2.333	2.298	2.206	2.385
Saltangará	14.390	14.595	14.449	14.288	13.940
Ordrar o.a.	19.106	20.282	22.117	20.748	21.454
Íalt	117.659	120.743	117.799	116.844	114.550

Talva 4.1: Umsetningur, 2007-2011

Talva 4.1 omanfyri vísur, at umsetningurin hevur verið vaksandi árinum 2007-2010. Í 2011 var ein afturgongd í umsetninginum uppá útvíð 3 mió. kr. í mun til í 2010, svarandi til eina minking uppá umleið 2,5%. Umleið helvtin av umsetninginum er gjøgnum deildina í Tórshavn.

(Vísutal)	2011	2010	2009	2008	2007
Tórshavn	106	108	104	104	100
Klaksvík	113	113	101	101	100
Drelnes	97	101	99	104	100
Miðvágur	115	118	105	106	100
Skálavík	96	98	96	93	100
Saltangará	103	105	104	102	100
Ordrar o.a.	89	95	103	97	100
Íalt	103	105	103	102	100

Talva 4.2: Umsetningur, vísutøl 2007-2011

Í talvu 4.2 eru vísutølini sett til 100 í 2007. Í 2011 eru samlaði tøluni 103. Tað er serliga stórus vøkstur í deildunum í Miðvági og Klaksvík. Men av tí at størsti umsetningurin er í deildini í Tórshavn, er tað her, tann størsti vøkstur er í upphæddum, hóast vísutalið her ikki er vaksið eins nógv sum í øðrum deildum. Afturgongd er í umsetninginum í Suðuroy og í Skálavík. Ein rættuliga stór afturgongd er í søluni við ordrum, sum vanliga verða avgreiðddir gjøgnum høvuðsgoymsluna.

4.2 Sølutøl

(Litrar)	2011	2010	2009	2008	2007
Heitvín	10.067	10.521	10.984	11.209	11.071
Øl	1.033.268	1.101.002	1.103.010	1.155.663	1.153.801
Spiritus	253.845	267.408	284.124	293.474	310.607
Vín og cider	463.496	472.304	459.979	386.013	353.874
Í alt	1.760.676	1.851.235	1.858.097	1.846.359	1.829.352

Talva 4.3: Sølan í litrum í ymiskum bólkum, 2007-2011

Í talvu 4.3 er sølan gjørd upp í litrum. Sølan í litrum er minkað síðani 2009. Nógvs størsti parturin av søluni er øl. Næststørsti vørubólkur er vín og cider.

(Vísutal, litrar)	2011	2010	2009	2008	2007
Heitvín	91	95	99	101	100
Øl	90	95	96	100	100
Spiritus	82	86	91	94	100
Vín og cider	131	133	130	109	100
Íalt	96	101	102	101	100

Talva 4.4: Sølan í litrum í ymiskum bólkkum, vísutøl 2007-2011

Talva 4.4 vísur afturgongdina sum indexeraði tøl. Størsta minkingin er í bólkinum spiritus, meðan størsta – og einasta - framgongdin í tíðarskeiðnum 2007-2011 er í vørubólkinum vín og cider. Hetta er eisini í samsvari við, at Rúsdrekkasølan miðvíst hevur arbeitt við at fáa kundarnar at keypa veikari sløg av rúsdrekka, heldur enn spiritus.

(Alk. litrar)	2011	2010	2009	2008	2007
Heitvín	1.713	1.785	1.861	1.914	1.870
Øl	52.774	56.057	55.918	58.555	58.320
Spiritus	94.179	97.982	104.065	106.600	112.055
Vín og cider	54.718	55.069	54.043	48.372	44.984
Íalt	203.384	210.893	215.888	215.441	217.229

Talva 4.5: Sølan, gjørd upp í alkohol litrum, 2007-2011

Í talvu 4.5 er sølan av nøgdini av rúsdrekka umroknað til litrar av reinum alkohol (alkohol litrar). Talvan vísur, at samlaðu alkohol litrarnir eru fallandi, sum er í tráð við tálmandi politikkin, sum Rúsdrekkasølan eisini arbeiðir eftir. Útvið helmingurin av alkohol litrunum er frá sølu av spiritus.

Í talvu 4.6 niðanfyrir vísur fyrsta linja talið av fólki í Føroyum í aldrinum 15 ár og eldri tann 1. januar árinum 2007-2011.

	2011	2010	2009	2008	2007
15 ár og eldri	37.990	37.941	37.996	37.646	37.475
Alk.l./15 ár +	5,35	5,56	5,68	5,72	5,80

Talva 4.6: Fólkatálið, 15 ár og eldri, tann 1. januar 2007-2011 og miðal sølan av alkohol litrum

Kelda: Hagstovan og egin útrokning

Um sølan av alkohol litrum gjøgnum Rúsdrekkasøluna (sí talvu 4.5) verður sett í mun til talið av íbúgvum, sum eru 15 ár og eldri sæst, at talið av alkohol litrum er fallandi øll árin. Í 2007 er talið 5,8 alkohol litrar, og er hetta fallið til 5,35 alkohol litrar í 2011, soleiðis sum tað framgongur av niðaru linjuni í talvu 4.6. Men hetta eru bert tøluni fyri søluna av rúsdrekka gjøgnum Rúsdrekkasølu Landsins. Afturat hesum tølum skal leggjast tað, sum verður selt tax-free, innflutt á annan hátt ella selt gjøgnum føroysku bryggjaríni. Tað finnast ikki almenn hagtøl fyri hesa sølu.

(Vísutal, alk.l.)	2011	2010	2009	2008	2007
Heitvín	92	95	100	102	100
Øl	90	96	96	100	100
Spiritus	84	87	93	95	100
Vín og cider	122	122	120	108	100
Íalt	94	97	99	99	100

Talva 4.7: Sølan í alkohol litrum, vísutøl 2007-2011

Talva 4.7 vísur, at vísutalið fyri søluna av alkohol litrum er fallið frá vísutal 100 í 2007 til vísutal 94 í 2011. Henda minking er serliga stór í bólkinum spiritus. Alkohol litrarnir eru flestir í vørubólkinum vín og cider, og er hetta eisini einasti bólkur, har alkohol litrarnir eru fleiri, enn teir vóru í 2007.

4.3 Vørusløg, sum selja mest

Øl stóð fyri útvíð 60% av samlaðu søluni hjá Rúsdrekkasøluni í 2011, uppgjørt í litrum. Av øli er tað Veðrur frá Føroya Bjór, sum selur nógv mest. Omanfyri 20% av ølsøluni er Veðrur. Góð 13% av ølsøluni er Gull frá Føroya Bjór. Tann ølin, sum selur best hjá bryggjarinum Okkara, er Okkara Gull. Henda ølin stendur fyri útvíð 5% av samlaðu ølsøluni, gjørd upp í litrum. Tann útlenska ølin, sum selur best, er Tuborg Pilsner við beint omanfyri 6,5% av nøgdini av øli.

Spiritus stendur fyri 14,4% av seldu rúsdrekkannøgdini. Við umleið 9% av nøgdini er Aalborg Taffel Akvavit tað merkið, sum selt verður mest av í hesum vørubólki. Harnæst kemur Smirnoff Vodka 37,5 vol.%. Í mun til annað spiritus eru tað sum heild vodka-sløggini, sum selt verður mest av.

Vín og cider stendur fyri einum alsamt vaksandi parti av seldu nøgdini. Í 2011 var selda nøgdin av víni og cider omanfyri 26% av samlaðu seldu litrunum. Í hesum vørubólkinum stendur borðvín fyri 86% av seldu nøgdini. Av borðvíni stendur "Bag-in-Box", ella pakkavín, fyri omanfyri 44% av selda víninum. Vínslagið, sum selt verður mest av í fløskum, er Santa Rita 120, Cabernet, við beint omanfyri 2% av seldu nøgdini og Jacob's Creek Shiraz, Cabernet, við umleið 1% av seldu nøgdini av víni.

5. Fløskumóttøkuskipanin

Rúsdrekkasølan hefur fløskumóttøku á øllum deildum. Allir handlarnir hava fløskuautomat, uttan tann í Skálavík. Handlarnir í Klaksvík, Miðvági, Saltangará og á Drelnesi hava eina fløskuautomat hvør, meðan tann í Tórshavn hefur tvær. Sostatt hefur Rúsdrekkasølan 6 fløskuautomatir íalt. Í Skálavík verður tikið ímóti ílötunum manuelt. Harumframt tekur goymslan á Hjalla eisini ímóti, men bert frá loyvisshavarum (hotellum, matstovum o.líkn.).

Rúsdrekkasølan leggur ikki bert pant á ílöt, ið eru fevnd av kunngerðini um pant, men eisini á flestu vín- og brennivínsfløskur. Har pant ikki verður lagt á, er tað av tí at fløskuautomatirnar tøkniliga ikki kunnu taka ímóti øllum ílötum. Orsøkirnar kunnu vera, at strikukotan ikki kann lesast maskinelt, ella at skapið á fløskuni ikki hóskar til fløskuautomatir. Tilskilað er á hillaseðlunum í handlunum og á kvittanini, um pant er lagt á vøruna ella ikki.

Fløskuautomatirnar hjá Rúsdrekkasøluni eru útgjörðar við komprimatori, sum kroystir blikkini, so hvørt tey koma inn í automatirnar. Glasfløskur verða sjálvvirkandi skildar sundur í klárt og litað glas og fara síðani í kassar til endamálið.

Tómu ílötini verða heintaði á deildunum, og flutt til goymsluna á Hjalla. Posta tekur sær av flutninginum. Posta koyrir eisini vøru út til handlarnar, og taka í sama viðfangi tómu ílötini við aftur til goymsluna á Hjalla. Undantakið er handilin í Havn, har Rúsdrekkasølan brúkar egnan vørubil.

Tikið varð ímóti útvið 1,5 mió. blikkum í 2011. Hesi vórðu øll latin víðari til Brennistøðini á Hjalla. Í november 2011 byrjaði Brennistøðin at geva pening fyri blikkini. Prísurin var tá kr. 3,20/kg. Síðani er prísurin lækkaður. Við verandi prísi kann Rúsdrekkasølan vænta eina inntøku uppá umleið kr. 30.000 um árið fyri blikk. Marknaðarparturin fyri blikk hefur verið vaksandi, síðan hesi komu á marknaðin í 2007. Væntandi fer hendan gongdin at halda á fram, eins og gongdin er í okkara grannalondum.

Glasfløskur, sum ikki eru enduráfyllingarfløskur, verða fluttar til goymsluna á Hjalla, har tær verða knústar í einum umbygdum grótknúsara. Glasið verður síðani stoytt í bingjur - litað og klárt í hvør sína bingju. Rúsdrekkasølan eigur 4 bingjur til hetta endamálið. Bingjurnar verða avskipaðar til Danmarkar, har glasið verður smeltað og endurnýtt. Í 2011 vórðu 19 bingjur avskipaðar, ella á leið 300 tons av knústum glasi. Flutningurin av knústum glasi er rættiliga kostnaðarmikil. Inntøkan av glasinum var í 2011 bert góðar kr. 8.000, meðan flutningurin kostaði slakar 300.000 kr. Prísurin fyri glas er lágur - 100 kr./tons fyri klárt glas, meðan onki fæst fyri litað glas. Nógv tann størsti parturin av glasinum er vín- og brennivínsfløskur. T.v.s. ílöt, ið ikki eru fevnd av kunngerðini um pant, og sum Rúsdrekkasølan tí ikki hefur skyldu at leggja pant á og taka ímóti, men sum Rúsdrekkasølan hefur valt at gera, fyri at fara væl við umhvørvinum.

Inntøkan fyri ílöt, sum ikki koma retur - sokallaða yvirskotspantið - liggur eftir í fyrsta liði, tvs. hjá innflytara ella framleiðara. Sostatt kann Rúsdrekkasølan fáa eitt móguligt yvirskotspant av einnýtisílötum, sum Rúsdrekkasølan sjálv innflytur. Rúsdrekkasølan fær ikki yvirskotspantið av ílötum, sum verða keypt frá føroysku bryggjaríunum, og heldur ikki frá enduráfyllingarfløskum.

Yvirskotspantið hefur verið rættiliga skiftandi seinastu árin. Í 2011 var yvirskotspantið óvanliga lágt. Hetta skyldast fyrst og fremst, at Rúsdrekkasølan tók ímóti fleiri vín- og brennivínsfløskum, enn seldar vórðu. Hetta er óvanligt, og ilt er at siga, hvør orsøkin kann vera til hetta. Møguligar orsøkir kunnu hugsast at vera:

- At fólk hava ruddað tóm ílæt heimaní frá ella leitað í náttúruni.
- Parallell-innflutningur, har fólk hava avreitt fløskur, sum eru keyptar uttanlands.
- Feilir í skrásetingum ella í skipanini hjá Rúsdrekkasøluni.
- Svik.

Tað er ikki nakað, sum bendir á, at negativa yvirskotspantið skyldast feilum í skrásetingini ella at tað verður svikað við returpantinum.

Talva 5.1 niðanfyrir er fyrri einnýtisílæt, sum Rúsdrekkasølan innflytir. Fyrri hesi ílæt liggur eitt møguligt yvirskotspant eftir hjá Rúsdrekkasøluni (enduráfillingarílæt og einnýtisílæt frá føroysku bryggjaríunum eru ikki við í hesi talvu):

(Panthagtøl 2011)	Retur eintøk	Seld eintøk	Munur	Returprosent
Vín- og brennivínsfløskur	581.256	547.276	33.980	106,2%
Blikk	721.782	827.416	-105.634	87,2%
Einnýtisfløskur (ø)	27.881	82.286	-54.405	33,9%
Í alt				91,3%

Talva 5.1: Hagtøl fyrri einnýtisílæt, sum Rúsdrekkasølan innflytur

Talva 5.2 niðanfyrir vísir yvirskotspantið í krónum seinastu árinum, umframt returprosentini fyrri hesi ílæt:

(kr.)	2011	2010	2009	2008	2007
Yvirskotspant	235.022	822.889	333.325	725.192	705.487
Returprosent	91,3%	75,1%	79,7%	76,4%	Ikki tøk ¹

Talva 5.2: Yvirskotspant og returprosent 2007-2011

Tá eisini enduráfillingarfløskur og einnýtisílætini frá Føroysku bryggjaríunum verða tald við, vísa tøluni í talvu 5.3 niðanfyrir, at Rúsdrekkasølan tók meira innaftur av øllum sløgum av ílætum, enn selt varð:

(Panthagtøl 2011)	Retur eintøk	Seld eintøk	Munur	Returprosent
Vín- og brennivínsfløskur	581.256	547.276	33.980	106,2%
Blikk	1.483.692	1.411.392	72.300	105,1%
Einnýtisfløskur	228.680	162.382	66.298	140,8%
Enduráfillingarfløskur (ø)	1.632.550	1.574.430	58.120	103,7%
Í alt	3.926.178	3.695.480	230.698	106,2%

Talva 5.3: Hagtøl fyrri øll ílæt 2011

Kelda: Umhvørvisstovan og egin útrokning

Um samanborið verður við tøluni fyrri blikk og einnýtisfløskur í talvu 5.1, so sæst, at returprosentini í talvu 5.3 er munandi hægri enn í talvu 5.1. Hetta skyldast, at Rúsdrekkasølan fær munandi meira av tónum ílætum frá føroysku bryggjaríunum, enn Rúsdrekkasølan sjálv selur.

Umframt ílætini, sum eru í talvunum omanfyrir, tekur Rúsdrekkasølan ímóti rættiliga stórum nøgdum av "fremmandum" fløskum og blikkum. Hetta eru vínfløskur o.a., sum fólk taka við sær, tá tey hava verið uttanlands. Rúsdrekkasølan metir, at talan er um umleið 15 % av samlaðu nøgdini, ella knappliga 100.000 fløskur umframt blikk. Rúsdrekkasølan tekur ímóti hesum ílætum og beinir tey til endurvinningar. Í útgongustøðinum verður tað gjørt uttan at pant verður latið fyrri tey. Men um talan er um fløskur, sum eru í vøruúrvalinum hjá Rúsdrekkasøluni, kunnu fløskuautomatirnar ikki kenna

¹ Í 2007 komu einnýtisílætini á marknaðin. Uppgerðin fyrri 2007 er ikki álitandi.

mun á, um talan er um fløskur, sum eru seldar í Rúsdrekkasøluni, og sum pant tí er goldið av, ella um talan er um fløskur, sum fólk sjálvi hava havt við sær til Føroya, og sum pant tí ikki er goldið av.

6. Norðurlenskt samstarv

Leiðslurnar í norðurlensku rúsdrekkamonopolunum, sum saman við Rúsdrekkasøluni eru Vinmonopolet í Noregi, Alko í Finlandi, Systembolaget í Svøríki og ATVR í Íslandi, hittast nakrar ferðir um árið at umrøða mál av felags áhuga.

6.1 Norðurlenskir stjórafundir

Stjórafundir, har stjórnarnir í norðurlensku rúsdrekkamonopolunum hittast, eru tvær ferðir um árið. Á fundunum hevur m.a. verið umrøtt, hvussu sølan av rúsdrekka kann skipast á ein so ábyrgdarfullan hátt, sum til ber, hvussu monopolini sum fyrirkur skipa sítt arbeiði og umhvørvisspurningar.

6.2 Borealis samstarvið

Eisini er eitt norðurlenskt samstarv, sum nevnist “Borealis Partnership”. Hetta hevur til endamáls at savna inn vitan um gongdina í rúsdrekkánýtisluni í EU, soleiðis at regluverkið kann styrkjast við átøkum fyri at avmarka skaðaárin frá rúsdrekkánýtisluni. Á fundum í hesum samstarvinum verður samskipt um broytingar í norðurlenska rúsdrekkaregluverkinum og broytingar, sum serliga eru viðkomandi fyri norðurlensku rúsdrekkamonopolini. Borealis samstarvið er skipað í tveimum bólum, har tey fimm norðurlensku alkohol-monopolini eru í tí eina, og har tað í hinum bólkinum harumframt er luttøka av øðrum norðurlenskum organisatiónum, sum arbeiða við rúsdrekka-politikki ella fólkaheilsu. Í hesum seinna bólkinum eru í verandi støðu Swedish National Institute of Public Health (SNIPH) og svenska IOGT-NTO.

6.3 Samstarv um samfelagsábyrgd (CSR)

Eitt annað samstarv er viðvíkjandi samfelagsábyrgdini, ella Corporate Social Responsibility (CSR) hjá rúsdrekkamonopolunum.

Slagorðið hjá Rúsdrekkasøluni er “Dygd og ábyrgd”. Við hesum slagorðið ynskja vit at vísa, at vit á øllum økjum taka ábyrgd, bæði hvussu vit keypa og selja okkara vørur. Rúsdrekkasøla Landsins hevur tí, í samstarvi við hinar norðurlensku einkarsølurnar, valt at verða við í CSR-arbeiði, har londini í felag hava gjørt mannagongdir og rætninglinjur, sum tryggja, at vørurnar, sum seldar verða í okkara handlum, fara gjøgnum eitt veitingarlið, sum er samfelagsgagnligt. Hetta merkir, at framleiðarar og veitarar skulu virða mannarættindini og umhvørvið, og hava skipaði arbeiðsviðurskipti.

Ætlanin við samstarvinum er at stuðla undir og menna samfelagsliga- og umhvørvisvinarliga veiting av rúsdrekka. Við felags norðurlenskum rætninglinjum – “The Nordic Alcohol Monopolies’ Code of Conduct” – seta øll fimm monopolini somu krøv til sínar veitarar. Á hendan hátt standa vit sterkari sum ein felags norðurlensk eind. Tá krøvini til veitararnar verða tey somu í hesum fimm norðurlondum, verða krøvini lættari at fyrihalda seg til frá veitarans síðu.

Rúsdrekkasøla Landsins hevur tó eins og hini monopolini í 2011 undirskrivað avtalu við allar veitarar, har teir hava góðtikið at fylgja krøvunum, sum verða sett í “The Nordic Alcohol Monopolies’ Code of Conduct” – galdandi frá 1. januar 2012.

7. Ársroknskapur fyri 2011

Niðanfyri er ársroknskapurin hjá Rúsdrekkasølu Landsins fyri 2011 settur upp í mun til árið 2010. Roknskapurin fevnir um rakstrarroknskap, fíggjarstøðu og notur.

Rakstrarroknskapur

	<u>Ár 2011</u>	<u>Ár 2010</u>
<u>Inntøkur:</u>		
Vørusøla	117.658.890	120.743.405
Vørunýtsla	-81.759.866	-84.059.982
<u>Skiftisavlop</u>	<u>35.899.024</u>	<u>36.683.423</u>
<u>Útreiðslur:</u>		
Starvsfólkakostnaður	12.682.545	12.291.262
Avskrivningar	2.215.851	2.093.326
Annar kostnaður	6.080.060	6.711.233
<u>Útreiðslur íalt</u>	<u>20.978.456</u>	<u>21.095.821</u>
<u>Úrslit áðrenn rentur</u>	<u>14.920.569</u>	<u>15.587.603</u>
Rentur	-580	-2.786
<u>Roknskaparligt avlop</u>	<u>14.919.988</u>	<u>15.584.817</u>
<u>Avrokning av avlopi, ásett á fíggjarlógini</u>		
Roknskaparligt avlop	14.919.988	15.584.817
Avskrivningar	2.215.851	2.093.326
Íløgur	-827.690	-1.172.794
<u>Nettoavlop</u>	<u>16.308.150</u>	<u>16.505.349</u>
<u>Avlop, ásett á fíggjarlógini</u>	<u>16.848.000</u>	<u>16.848.000</u>
<u>Munur</u>	<u>-539.850</u>	<u>-342.651</u>

Fíggjarstöða

	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
OGN:		
Støðisogn	3.742.453	5.130.615
Vørugoymsla	15.543.700	12.700.749
Áogn postordrar	157.972	2.369.990
Onnur áogn	-56.441	33.179
Tíðaravmarkingar	949.263	1.128.164
Tøkur peningur	5.407.020	16.285.168
<u>Ogn tilsamans</u>	<u>25.743.967</u>	<u>37.647.864</u>
SKULD:		
Eginogn	3.742.453	5.130.615
Vøru- og tænauskuld	330.051	11.024.220
Onnur skuld	-	1.993
Millumrokning við Gjaldstovuna	20.283.649	19.409.334
Tíðaravmarkingar	-162.397	35.290
Meirviriðisgjald	1.550.211	2.046.412
<u>Skuld íalt</u>	<u>22.001.514</u>	<u>32.517.249</u>
<u>Eginogn og skuld tilsamans</u>	<u>25.743.967</u>	<u>37.647.864</u>
Leasingskyldur	-	-
Leiguskyldur pr. ár pr. 31.12.	2.213.761	2.033.155